

FEN

BESİN ZİNCİRİ VE ENERJİ AKIŞI

8.SINIF 6.ÜNİTE 1.BÖLÜM: BESİN ZİNCİRİ VE ENERJİ AKIŞI

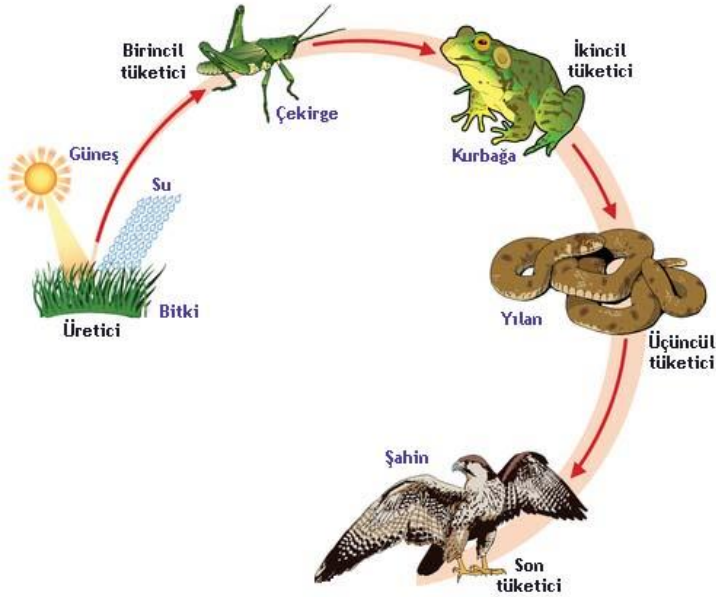
Konu / Kavramlar: Besin zinciri, besin ağı, üretici, tüketici, ayrıştırıcı, ekoloji piramidi, biyolojik birikim
F.8.6.1.1. Besin zincirindeki üretici, tüketici, ayrıştırıcılara örnekler verir.

a. Parazit besin zincirlerine değinilmez.

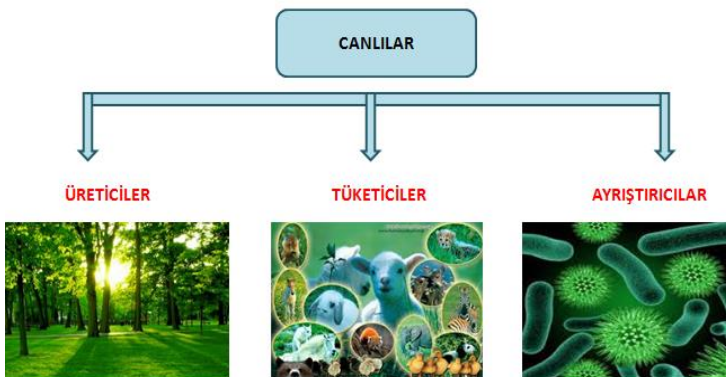
b. Ekoloji piramitlerinde enerji aktarımı, vücut büyüklüğü, birey sayısı ve biyolojik birikim vurgulanır.

BESİN ZİNCİRİ VE ENERJİ AKIŞI

Bir yaşama birliğinde yer alan canlıların, üretici canlılardan başlayarak tüketicilere kadar birbirlerini tüketmelerine göre sıralanmasıyla elde edilen halkaya "**besin zinciri**" denir.

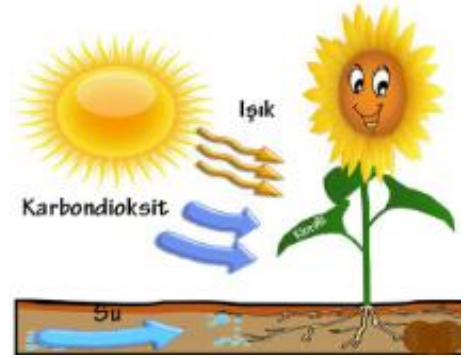

Canlılar besin ihtiyaçlarını karşılama durumlarına göre 3'e ayrılır:

1.Üreticiler: Kendi besinini üretebilen canlılardır.

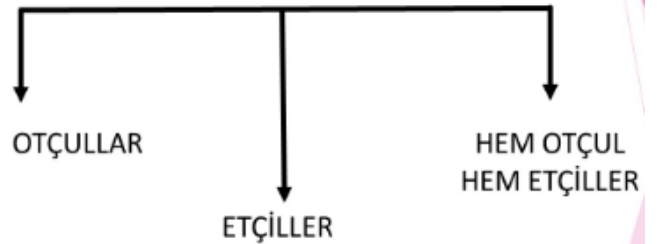
- Besin zincirinin ilk halkasını oluştururlar.
- Bitkiler, mavi-yeşil algler, su yosunları, öglena, siyanobakteriler (klorofilli bakteriler) üretici canlılardır.
- Üretici canlılar, fotosentez yaparak kendi besinini üretir.

2.Tüketiciler: Kendi besinini üretemeyip dışarıdan hazır olarak alan canlılardır.

- Hayvanlar, mantarlar ve bazı bakteriler tüketici canlılardır.
- Tüketici canlılar, beslenme şekillerine göre otçullar (otla beslenen), etçiller (etle beslenen) ve hepçiller (hem et hem otlarla beslenen) olmak üzere gruplandırılır.

TÜKETİCİLER

Otçullar: At, Zürafa, Keçi, İnek, Koyun, Zebra, Tavşan.

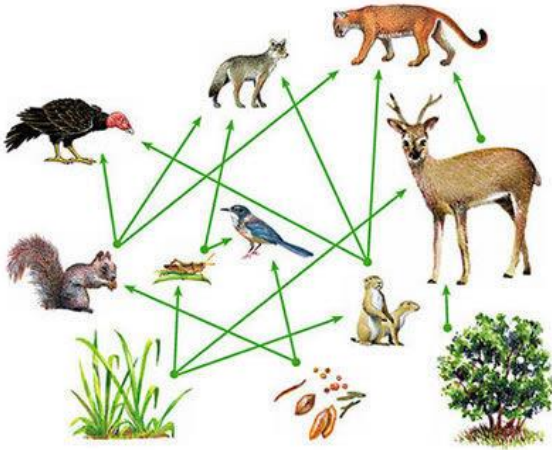
Etçiller: Leopar, Kaplan, Köpek, Kartal, Çıyan, Jaguar, Timsah, Kedi.

Hepçiller: Karga, Hindi, Domuz, Serçe, Kaz, Turna, Tavuk.

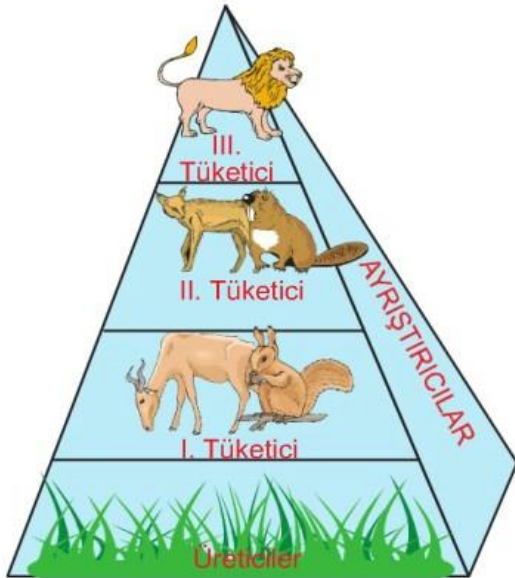
3. Ayrıştırıcılar (Çürükçüler): Besinlerini, ölü bitki ve hayvan atıklarının çürütülmesiyle sağlayan canlılardır.

- Toprağı mineral bakımından zenginleştirirler.
- Besin zincirinde önemli bir halka oluştururlar.
- Çürükçül canlılara bazı bakteriler ve bazı mantarlar örnek verilebilir.

Besin Ağı: İç içe geçmiş besin zincirlerine besin ağı denir.

Ekoloji Piramidi: Canlıların üreticilerden tüketicilere doğru, beslenme ilişkisine göre sıralandığı dikey sistemdir.

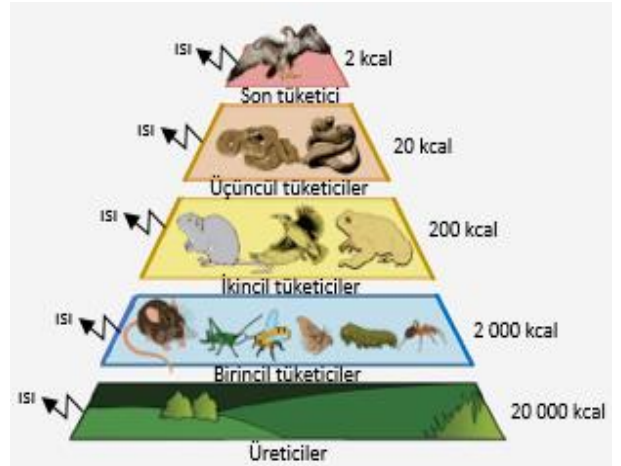

- Ekoloji piramidinin en alt basamağında daima **üreticiler** bulunur.
- Ekoloji piramidinin her basamağında **ayrıştırıcılar** bulunur.

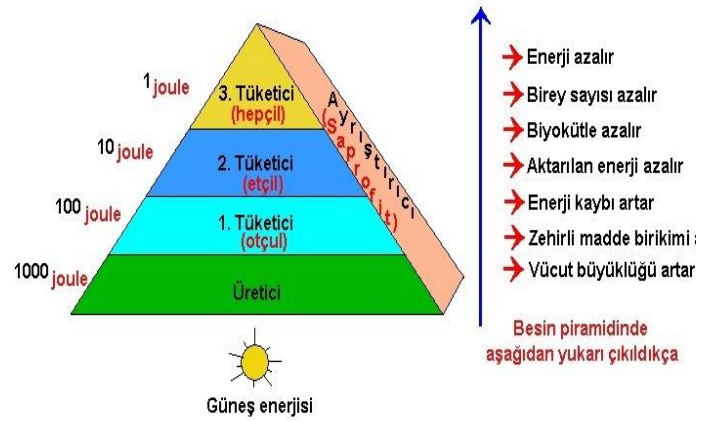
NOT: Bir besin zinciri mutlaka üretici bir canlı ile başlamak zorundadır.

Piramitte aşağıdan yukarıya doğru çıkıldıkça:

1. Canlı sayısı azalır.
2. Vücut büyüklüğü genellikle artar.
3. Biyolojik birikim (zehirli madde miktarı) artar.
4. Aktarılan enerji miktarı azalır.

NOT: Besin zincirinde, bir canlının sayısındaki artma ya da azalma diğer basamaklardaki canlı sayılarında değişime neden olur.

www.derslig.com

www.derslig.com